Kohtuasi C-143/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

1. märts 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

24. veebruar 2022

Kaebajad:

Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (Välismaalaste õigusi kaitsvate advokaatide ühendus; ADDE)

Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (Välismaalaste piiril abistamise üleriigiline ühendus; ANAFE)

Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (Teadus-, kommunikatsiooni- ja tegevusühendus ravi kättesaadavuse edendamiseks; ARCAT)

Comité inter-mouvements auprès des évacués (Kodumaalt lahkunutega solidaarsuse komitee; CIMADE)

Fédération des associations de solidarité avec tou-te-s les immigré-e-s (Solidaarsust kõigi sisserändajatega toetavate ühenduste liit; FASTI)

Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (Sisserändajate teabe- ja tugiühing; GISTI)

Ligue des droits de l'homme (Inimõiguste liiga; LDH)

Le Paria

TÖÖDOKUMENT

Syndicat des avocats de France (Prantsusmaa Advokatuur; SAF)

SOS – Hépatites Fédération (SOS Hepatiidiliit)

Vastustaja:

Siseminister

CONSEIL D'ETAT,

kes teeb
kohtuotsuse

[…]

Võttes arvesse järgmisi menetlusi:

1° Kohtuasjas nr 450285, […] [menetlus], […] paluvad [kaebajad] Conseil d'État'l (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu):

1°) tühistada volituste ületamise tõttu 16. detsembri 2020. aasta määrus nr 2020-1733, millega kehtestatakse välismaalaste riiki sisenemise ja seal elamise ning varjupaigaõiguse seadustiku (code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile, edaspidi „CESEDA" või „seadustik") seadusandlik osa;

2°) […] [menetlus]

Kaebajad väidavad, et:

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– kuna seadustiku artikli L332-3 uued sätted muudavad piirikontrolli taaskehtestamise korral Schengeni piirieeskirjade artikli 25 kohaselt sisepiiril tehtava kontrolli käigus kohaldatavaks sisenemiskeelu süsteemi, rikuvad need direktiivi 2008/115/EL [artikli 2 lõike 2 punkti a] sätteid, nagu Euroopa Kohus on neid tõlgendanud [19. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses Arib jt, C-444/17, EU:C:2019:220], ning Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 27. novembri 2020. aasta lõpliku kohtuotsuse nr 428178 seadusjõudu; juhul kui Conseil d'État seda põhjenduskäiku ei järgi, palutakse tal esitada Euroopa Liidu Kohtule tõlgendamiseks eelotsuse küsimus.

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

TÖÖDOKUMENT

Vastustaja vastuses, mis on registreeritud 18. oktoobril 2021, palub siseminister […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline] jätta kaebuse ülejäänud nõuded rahuldamata. Ta leiab, et nende nõuete toetuseks esitatud väited ei ole põhjendatud.

2° Kohtuasjas nr 450288 […] [menetlus], […] paluvad [kaebajad] Conseil d'État'l:

1°) tühistada volituste ületamise tõttu 16. detsembri 2020. aasta dekreet nr 2020-1734, millega kehtestatakse välismaalaste riiki sisenemise ja seal elamise ning varjupaigaõiguse seadustiku rakenduslik osa;

2°) […] [menetlus]

Kaebajad väidavad, et:

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– kuna CESEDA artikli R332-1 sätted muudavad sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise korral sisepiiril tehtava kontrolli käigus kohaldatavaks sisenemiskeelu süsteemi, rikuvad need sätted direktiivi 2008/115/EL [artikli 2 lõike 2 punkti a] sätteid, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Kohus [19. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses Arib jt, C-444/17, EU:C:2019:220], ja Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) eespool viidatud lõpliku kohtotsuse nr 428178 seadusjõudu; kui Conseil d'État seda põhjenduskäiku ei järgi, palutakse tal esitada Euroopa Liidu Kohtule tõlgendamiseks eelotsuse küsimus.

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

Siseminister palub 18. oktoobril 2021. aastal registreeritud vastustaja vastuses jätta kaebus rahuldamata. Ta leiab, et väited ei ole põhjendatud.

[…] [menetlus]

Võttes arvesse:

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– Euroopa Liidu toimimise lepingut;

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/399;

TÖÖDOKUMENT

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ;

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

– [19. märtsi 2019. aasta] kohtuotsust [Arib jt, C-444/17, EU:C:2019:220];

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

[…] [menetlus]

Arvestades järgmist:

Õiguslik raamistik:

1 10. septembri 2018. aasta kontrollitud sisserände, tõhusa varjupaigaõiguse ja eduka integratsiooni seaduse (loi du 10 septembre 2018 pour une immigration maîtrisée, un droit d'asile effectif et une intégration réussie) artiklis 52 on sätestatud: *„Vastavalt põhiseaduse artiklis 38 sätestatud tingimustele ja 24 kuu jooksul alates käesoleva seaduse väljakuulutamisest volitatakse valitsust määrusega: /1° koostama välismaalaste riiki sisenemise ja seal elamise ning varjupaigaõiguse seadustiku seadusandliku osa uus redaktsioon, töötades välja selle struktuuri, selgitades selle sõnastust ja lisades muude seadustike või kodifitseerimata sätteid, mis kuuluvad käesoleva seaduse kohaldamisalasse ja on otseselt seotud välismaalaste sisenemisega Prantsusmaale ja Prantsusmaal elamisega. /Lõike 1 alusel koostatav kodifikatsioon peab vastama kehtivale õigusele ning seejuures võib teha vajalikke muudatusi, et tagada õigusnormide hierarhia järgimine ja tekstide redaktsiooniline järjepidevus, ühtlustada õigusriigi põhimõtteid, parandada kodifitseerimisel ilmnenud vead ja puudused ning tunnistada kehtetuks aegunud või esemetud sätted, olenemata sellest, kas need on kodifitseeritud või mitte; (…)/*[…]".

2 Selle volitusnormi alusel […] [ei ole asjakohane] võttis valitsus vastu 16. detsembri 2020. aasta määruse välismaalaste riiki sisenemise ja seal elamise ning varjupaigaõiguse seadustiku (code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile; edaspidi „CESEDA") seadusandliku osa kohta. Samal päeval võeti vastu dekreet, millega kehtestati sama seadustiku rakenduslik osa. Välismaalaste õigusi kaitsvate advokaatide ühendus ja teised kaebuse esitanud ühendused paluvad volituste ületamise tõttu tühistada nimetatud määruse ja dekreedi; selleks on nad esitanud kaebused, milles esitatakse lahendamiseks sarnaseid küsimusi ja mis tuleb seega liita, et teha otsus ühesainsa kohtuotsusega.

TÖÖDOKUMENT

3 […] [vastuvõetavus]

Vaidlustatud määruse ja dekreedi vormiline õiguspärasus:

4 […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

Määruse sisuline õiguspärasus:

[…]

5 […]

6 […]

7 […]

8 […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

III raamat, millesse on koondatud välismaalaste Prantsusmaale sisenemisega seotud sätted:

CESEDA artikli L332–3 sätted, mis käsitlevad võimalust keelata kolmandate riikide kodanike riiki sisenemine sisepiiridel:

9 Esiteks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määruse (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad), artiklis 32 sätestatud, et kui piirikontroll sisepiiridel taaskehtestatakse III jaotise II peatükis sätestatud tingimustel, kohaldatakse kõnealuse määruse II jaotise, mis käsitleb välispiire, asjakohaseid sätteid *mutatis mutandis*. Schengeni piirieeskirjade artiklis 14, mis kuulub selle määruse II jaotisse, on ette nähtud võimalus keelata sisenemine kolmandate riikide kodanikele, kes ei vasta kõigile [artikli 6 lõikes 1] sätestatud sisenemistingimustele ja kes ei kuulu selle määruse [artikli 6 lõikes 5] osutatud isikute kategooriatesse. Teiseks tuleneb 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel [artikli 2 lõike 2 punktist a], et liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada seda direktiivi kolmandate riikide kodanike suhtes, kelle suhtes *„rakendatakse sisenemiskeeldu vastavalt Schengeni piirieeskirjade artiklile [14] või kelle pädevad asutused on tabanud või kinni pidanud seoses liikmesriigi maismaa-, mere- või õhuvälispiiri ebaseadusliku ületamisega ning kes ei ole hiljem saanud luba või õigust kõnealuses liikmesriigis viibimiseks“*.

TÖÖDOKUMENT

10 Euroopa Liidu Kohus otsustas 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses Arib jt (C-444/17), et *„Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ […] artikli 2 lõike 2 punkti a tuleb koostoimes [Schengeni piirieeskirjade] artikliga 32 tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav sellise kolmanda riigi kodaniku olukorrale, kes on tabatud sisepiiri vahetus läheduses ja kes viibib liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult, ka mitte juhul, kui see liikmesriik on nende piirieeskirjade artikli 25 alusel taaskehtestanud kontrolli selle piiri üle põhjusel, et esineb tõsine oht asjaomase liikmesriigi avalikule korrale või sisejulgeolekule*.“

11 Conseil d’État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) leidis 27. novembri 2020. aasta kohtuotsuses nr 428175, et eespool viidatud 10. septembri 2018. aasta seadusest tulenevad CESEDA artikli L213–3-1 sätted, mis nägid ette, et sisepiirikontrolli ajutise taaskehtestamise korral võib otse 19. juunil 1990. aastal Schengenis allkirjastatud konventsiooni osalisriigi territooriumilt saabuva välismaalase suhtes teha sisenemiskeelu otsuse nimetatud seadustiku artiklis L213–2 ette nähtud tingimustel, juhul kui kõnealune isik sisenes Prantsusmaa Euroopa territooriumile, ületades maismaasisepiiri, ilma et tal oleks selleks luba, ning ta peeti kontrollimiseks kinni alal, mis ulatub nimetatud piirist kuni 10 kilomeetri kaugusele, on vastuolus direktiivi 2008/115/EÜ sätetega, nagu neid on tõlgendatud eespool viidatud Euroopa Liidu Kohtu otsuses.

12 Vaidlustatud määruse sätetes ei ole üle võetud CESEDA varasema redaktsiooni artikli L213–3-1 sätteid ning need ei riku seega Conseil d’État’ kohtuotsuste seadusjõudu. Siiski on CESEDA artikli L332–3 teises lõigus, mis tuleneb vaidlustatud määrusest, ette nähtud, et sisenemiskeelu otsuse võib teha „sisepiiril tehtava kontrolli käigus“ sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise korral.

13 Võttes arvesse punktis 9 osutatud sätete sõnastust ja Euroopa Liidu Kohtu eespool nimetatud otsuse põhjendusi on küsimus, kas sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise korral määruse (EL) 2016/399 III jaotise II peatükis sätestatud tingimustel võib välismaalase suhtes, kes tuleb otse 19. juunil 1990. aastal Schengenis alla kirjutatud konventsiooni osalisriigi territooriumilt ja saabub volitatud paiksesse või mobiilsesse piiripunkti, ilma et tal oleks dokumente, millest nähtuks Prantsusmaale sisenemise või seal elamise õigus, teha piiril läbiviidava kontrolli käigus sisenemiskeelu otsuse nimetatud määruse artikli 14 alusel, ilma et oleks kohaldatav direktiiv 2008/115/EÜ, Conseil d’État’ (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) poolt lahendatava õigusvaidluse seisukohalt määrava tähtsusega ja tekitab tõsiseid raskusi liidu õiguse tõlgendamisel. Seetõttu tuleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitada eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule ja kuni nimetatud kohtu otsuse tegemiseni peatada menetlus kaebuses nr 450285 esitatud nõuete osas, mis

TÖÖDOKUMENT

puudutavad CESEDA artiklit L332–3 sõnastuses, mis on kehtestatud vaidlustatud määrusega.

[…]

14 […]

15 […]

16 […]

17 […]

18 […]

19 […]

20 […]

21 […]

22 […]

23 […]

24 […]

25 […]

26 […]

27 […]

28 […]

29 […]

30 […]

31 […]

32 […]

33 […]

34 […]

TÖÖDOKUMENT

35 […]

36 […]

37 […]

38 […]

39 […]

40 […]

41 […]

42 […]

43 […]

44 […]

45 […]

46 […]

47 […]

48 […]

49 […]

50 […]

51 […]

52 […]

53 […]

54 […]

55 […]

56 […]

57 […]

TÖÖDOKUMENT

58 […]

59 […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

Eelnevast tulenevad järeldused:

60 […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

61 Samuti tuleb peatada otsuse tegemine järelduste kohta seoses kaebuse nr 450285 tühistamisega osas, milles need puudutavad vaidlustatud määrusega kehtestatud CESEDA artikli L332–3 teist lõiku, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse punktis 13 esitatud eelotsuse küsimuse kohta.

[…]

62 […] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

OTSUSTAB:

–

Artikkel 1: Peatada CESEDA artikli L332–3 suhtes esitatud kaebuse nr 450285 lahendamine, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmise küsimuse kohta: kas sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise korral vastavalt määruse (EL) 2016/399 III jaotise II peatükis sätestatud tingimustele võib otse 19. juunil 1990. aastal Schengenis allkirjastatud konventsiooni osalisriigi territooriumilt saabuva välismaalase riiki sisenemise keelata kõnealuse määruse artikli 14 alusel sisepiiril tehtava kontrolli käigus, ilma et oleks kohaldatav direktiiv 2008/115/EÜ?

[…] [ei ole eelotsuse küsimuse seisukohast oluline]

[…]

[…] [menetlus]

TÖÖDOKUMENT